

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****YÜCEL AKTAY BAŞVURUSU (2)**

Başvuru Numarası	: 2018/31550
Karar Tarihi	: 25/2/2021
Başkan	: Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler	: Muammer TOPAL Recai AKYEL Yusuf Şevki HAKYEMEZ Selahaddin MENTEŞ
Raportör	: Eren Can BENAKAY
Başvurucu	: Yücel AKTAY

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; atamanın yapılmamasına ilişkin işlemin iptal edilmesi üzerine oluşan maaş farkının ödenmesine dair yargı kararının uygulanmaması nedeniyle mülkiyet hakkının ve kararın icrası hakkının, yargılamamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/10/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.
7. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu 24/10/1997 tarihinde Bitlis Adli Yargı Adalet Komisyonunca yapılan Zabıt Kâtipliği Sınavı'na girmiş ve başarılı olmuştur. 25/12/1997 tarihinde Bitlis E Tipi Ceza İnfaz Kurumuna kâtip olarak atanmıştır. 25/12/1998 tarihinde başvurusunun asaleti tasdik olmuştur. Başvurucu daha sonra 24/8/2005 tarihinde Mersin Adliyesine zabıt kâtiibi olarak atanmış ve buradaki görevine 3/10/2005 tarihinde başlamıştır.

10. Başvurucu 18/11/2006 tarihinde yapılan Görevde Yükselme Sınavı'nda başarılı olmuştur. Bunun üzerine Antalya Adli Yargı Adalet Komisyonunun 2/2/2007 tarihli kararıyla Antalya Adliyesi Yazı İşleri Müdürlüğüne ataması yapılmış ve onaylanmak üzere evrakı Bakanlığa gönderilmiştir.

11. Bakanlık tarafından başvurusunun hizmet cetveli incelendikten sonra Antalya Adli Yargı Adalet Komisyonunun atama kararı, Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün 8/3/2007 tarihli işlemiyle onaylanmayarak iade edilmiştir. İşlemin gerekçesi olarak görevde yükselebilmek için 25/3/2004 tarihli ve 25413 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'nin (Yönetmelik) 8. maddesine göre en az beş yıllık zabıt kâtipliği kadrosu olmak üzere toplam en az sekiz yıllık hizmeti bulunması gerektiği, başvurusunun ise Bitlis E Tipi Ceza İnfaz Kurumunda kâtip iken 3/10/2005 tarihinde Mersin Adliyesine zabıt kâtiibi olarak atandığından görevde yükselme sınavının yapıldığı tarih itibarıyla sekiz yıllık hizmet şartını sağlamadığı belirtilmiştir. Söz konusu durum Bakanlığın 4/4/2007 tarihli işlemiyle başvurucuya tebliğ edilmiştir.

12. Başvurucu, Antalya Adliyesi Yazı İşleri Müdürlüğüne atanmasının onaylanmamasına dair Bakanlığın 4/4/2007 tarihli işleminin iptali istemiyle dava açmıştır. Mersin 1. İdare Mahkemesi tarafından 29/5/2008 tarihinde işlemin iptaline karar verilmiştir. Kararda; başvurusunun sınava girdiği 18/11/2006 tarihinde fiilen toplam 8 yıl 11 ay 13 gün memuriyet hizmeti bulunduğu, ceza infaz kurumu kâtipliği ile zabıt kâtipliğinin aynı nitelikte görevler olması nedeniyle de zabıt kâtipliğinde 5 yıllık hizmet süresini tamamladığı belirtilmiştir. Karar, temyiz edilmemesi üzerine 31/7/2008 tarihinde kesinleşmiştir.

13. Antalya Adli Yargı Adalet Komisyonunun atama kararının Bakanlığın 8/3/2007 tarihli işlemiyle onaylanmayarak iade edilmesi üzerine Antalya Adli Yargı Adalet Komisyonunun 15/3/2007 tarihli kararıyla başvurusunun Antalya Adliyesi Yazı İşleri Müdürlüğüne ataması iptal edilmiştir. Başvurucu tarafından söz konusu işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. Mersin 1. İdare Mahkemesinin 29/5/2008 tarihli kararıyla işlemin iptaline karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; başvurusunun sınava girdiği 18/11/2006 tarihinde fiilen toplam 8 yıl 11 ay 13 gün memuriyet hizmeti bulunduğu ve ceza infaz kurumu kâtipliği ile zabıt kâtipliğinin aynı nitelikte görevler olması nedeniyle de Yönetmelik'te belirtilen hizmet şartını sağladığı ifade edilmiştir.

14. Bunun üzerine başvuru 25/7/2008 tarihinde Bitlis Adliyesi Yazı İşleri Müdürlüğüne atanmıştır. Başvurucu 1/9/2008 tarihinde Bitlis Cumhuriyet Başsavcılığına başvurarak 2/2/2007 ile 25/7/2008 tarihleri arasında yoksun kaldığı özlük ve parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesini talep etmiştir. Başvurusunun talebi Bitlis Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 15/9/2008 tarihinde reddedilmiştir. Ardından başvuru 19/9/2008 tarihinde Bakanlığa sunulmak üzere Bitlis Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonuna dilekçeyle başvurmuş ve yine 2/2/2007 ile 25/7/2008 tarihleri arasında yoksun kaldığı özlük ve parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesini talep etmiştir. Talebi cevap verilmeyerek zımnen reddedilmiştir.

15. Başvurucu 19/9/2008 tarihli başvurusunun zimnen reddedilmesine yönelik işlemin iptali ve 2/2/2007-25/7/2008 tarihleri arasında geçen 18 aylık sürede ödenmesi gereken maaş farkı olarak 8.500 TL'nin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle 13/11/2008 tarihinde dava açmıştır.

16. Mersin 1. İdare Mahkemesi 20/11/2009 tarihinde davayı kısmen kabul etmiş ve başvurucuya 4.026,56 TL'nin davanın açıldığı tarih olan 13/11/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar vermiştir. Kararda; başvurucuya Antalya Adliyesi Yazı İşleri Müdürlüğüne atanmasına ilişkin işleminin Bakanlıkça iptal edildiği 4/4/2007 tarihinden Bitlis Adliyesinde yazı işleri müdürlüğü görevine atandığı 25/7/2008 tarihleri arasındaki yazı işleri müdürlüğü görevi ile zabıt kâtipliği görevi arasındaki net maaş farkının ödenmesi gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu hususu tespit edebilmek amacıyla idareden 2/2/2007 ile 25/7/2008 tarihleri arasında yazı işleri müdürlüğü görevi ile zabıt kâtipliği görevi arasındaki net maaş farkının hesaplanarak toplamının ne olduğunun bildirilmesi istenmiş ve gelen cevabın değerlendirilmesi neticesinde söz konusu maaş farkının 4.026,56 TL olduğunu hesaplanmıştır.

17. Kararın temyizi üzerine Danıştay Beşinci Dairesi 15/3/2013 tarihli kararıyla mahkeme kararını bozmuştur. Kararda özetle 2/2/2007 ile 25/7/2008 tarihleri arasında eksik ödenen parasal haklarının hesaplanarak buna göre hüküm kurulması gerektiği ifade edildikten sonra başvurucunun emsali yazı işleri müdürlüğün bordroları da incelenerek anılan dönemde zabıt kâtiibi olarak kendisine ödeme yapılan başvurucuya tazminat olarak ödenmesi gereken parasal hak kaybının hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.

18. Mersin 1. İdare Mahkemesi tarafından 20/5/2016 tarihli kararla bozma kararına uyularak başvurucunun tazminat isteminin kısmen kabulüne karar verilmiş ve başvurucuya 4.503,97 TL'nin davanın açıldığı 13/11/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine hükmedilmiştir. Kararın gerekçesinde özetle maaş farkının tam olarak ortaya konulabilmesi için davalı idareden hirtakım bilgi ve belgeler istendiği ve gelen bilgilere göre maaş farkının 4.503,97 TL olduğunun tespit edildiği ifade edilmiştir.

19. Danıştay İkinci Dairesinin 11/4/2017 tarihli kararıyla mahkeme kararı onanmıştır. Davalı Bakanlığın karar düzeltme istemi aynı Dairenin 26/4/2018 tarihli kararıyla reddedilmiştir.

20. Nihai karar başvurucuya 29/6/2018 tarihinde tebliğ edilmiştir.

21. Başvurucu 18/10/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

22. İdare tarafından Mahkemece hükmedilen tazminat tutarı yasal faizle birlikte 16/9/2019 tarihinde başvurucuya ödenmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Mahkemenin 25/2/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

24. Başvurucu, Mersin 1. İdare Mahkemesi tarafından verilen kararın 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesi uyarınca en geç otuz gün içinde uygulanması gerekirken mahkeme kararının gereğinin yerine getirilip

uygulanmadığını belirterek mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ve uzun süre yargılama nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

25. Bakanlık görüşünde; Mersin 1. İdare Mahkemesinin 20/11/2009 tarihli kararı ile 4.026,56 TL'nin başvurucaya ödenmesine karar vermesi üzerine anılan tutar ve 443,93 TL yasal faizinin 4/2/2010 tarihinde başvurucağın hesabına yatırıldığı belirtilmiştir. Bakanlık görüşünde, söz konusu kararın bozulmasının ardından Mahkemece bu sefer 4.503,97 TL ödenmesine karar verildiği, bunun üzerine fark olarak 477,41 TL'nin yasal faizi ile birlikte ödenmesi gerekirken selven -ilk ödeme dikkate alınmayarak- 4.503,97 TL ve bu tutar üzerinden hesaplanan yasal faizin 16/9/2019 tarihinde başvurucağın hesabına ödendiği, anılan tutardan fazla ödemeye konu olan kısmın henüz iade alınmadığı belirtilerek başvurucağın mağdur sıfatının bulunmadığı ve iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu belirtilmiştir.

B. Değerlendirme

26. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "Başvuru hakkının kötüye kullanılması" kenar başlıklı 51. maddesi şöyledir:

"Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvurucağın aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir."

27. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) "Başvuru hakkının kötüye kullanılması" kenar başlıklı 83. maddesi şöyledir:

"Başvurucağın istisna edici, yanıtıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında, ilgilinin ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir."

28. İçtüzük'ün "Bireysel başvuru formu ve ekleri" kenar başlıklı 59. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

"Başvurucağın, adreslerinde veya başvuruyla ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik meydana geldiğinde bunu Mahkemeye bildirmeleri zorunludur."

29. Anılan düzenlemelerde genel olarak bir hakkın öngörüldüğü amaç dışında ve başkalarını zarara sokacak şekilde kullanılmasının hukuk düzenince himaye edilmeyeceğini ifade eden hakkın kötüye kullanılmasının bireysel başvuru alanında özel olarak ele alındığı açıkça görülmektedir. Bu bağlamda bireysel başvuru usulünün amacına açıkça aykırı olan ve Anayasa Mahkemesinin başvurucağın gereği gibi değerlendirmesini engelleyen davranışların başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi mümkündür (S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 28; Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/1/2015, § 31).

30. Bu kapsamda özellikle mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurucağın değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, başvurucağın değerlendirilmesi sürecinde vuku bulan ve söz konusu değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte yeni ve önemli gelişmeler hakkında mahkemenin bilgilendirilmemesi suretiyle başvuru hakkında doğru bir kanaat oluşturulmasının engellenmesi, medeni ve meşru eleştiriyi sınırları saklı kalmak kaydıyla bireysel başvuru amacıyla bağdaşmayacak surette hakaret, tehdit veya

tahrik edici bir üslup kullanılması ile söz konusu başvuru yolu kapsamında ihlalin tespiti ile ihlal ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin amaçla bağdaşmayacak surette içeriksiz bir başvuruda bulunulması durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (S.Ö., § 29; *Osman Sandıkçı*, B. No: 2013/6297, 10/3/2016; *Selman Kapan ve diğerleri*, B. No: 2013/7302, 20/4/2016).

31. Somut olayda Bakanlığın görüşünden anlaşıldığı üzere başvurucuya 4/2/2010 tarihinde 4.026,56 TL ana para ve 443,93 TL yasal faiz ödenmiştir. Ödenen bu miktar mahsup edildikten sonra kalan 477,41 TL yasal faizi ile birlikte ödenmesi gerekirken sehven 4.503,97 TL ve bu tutar üzerinden hesaplanan yasal faiz ile birlikte toplam 9.060,67 TL başvurucuya bireysel başvuru tarihinden sonra 16/9/2019 tarihinde ödenmiştir. Başvurucu yapılan bu ödemelere ilişkin Bakanlığın görüşüne karşı bir beyanda bulunmamıştır.

32. Başvurucu bireysel başvuru formunda kendisine herhangi bir ödeme yapılmadığını ve idarenin ısrarla mahkeme kararını yerine getirmediğini belirtmiştir. Kendisine gerek 2010 yılında gerekse bireysel başvurudan sonra yapılan ödemeler konusunda Anayasa Mahkemesine herhangi bir bilgi veya belge sunmamıştır. Somut başvurunun maaş farkına yönelik verilen kararın icra edilmemesine ilişkin olduğu gözetildiğinde ödemeye ilişkin bilgilerin başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı bir unsur olduğu açıktır.

33. Açıklanan gerekçelerle başvurucu tarafından başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmediği anlaşıldığından başvurunun *başvuru hakkının kötüye kullanılması* nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *başvuru hakkının kötüye kullanılması* nedeniyle REDDİNE,

B. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca başvurucunun 1.000 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA,

C. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA 25/2/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ